

Priprema nastavne jedinice
„Računanje vrijednosti trigonometrijskih omjera
kutova 30° , 45° i 60° “
105 sati nastave

Izradila:

Aleksandra Pletikosić, prof. savjetnik

II. gimnazija, Split

12.6.2020.

Tema: Računanje vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60°

Ishod: MAT SŠ D.1.3. Primjenjuje trigonometrijske omjere

Ishodi aktivnosti učenika:

- Računa vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° na različite načine:
  - 1) pomoću podataka duljina dobivenih iz geogebra apleta,
  - 2) poznavajući geometrijske činjenice o jednakostraničnom trokutu i kvadratu.
- Uspoređuje vrijednosti dobivene objema metodama.
- Analizira preciznost dobivenih vrijednosti.
- Donosi zaključak o prednostima i nedostacima dviju provedenih metoda.

Vremeni: Za obradu navedenog sadržaja predviđen je 1 školski sat u učionici (kabinetu informatike ili knjižnici).

Aktivnost 1.

Kao ponavljanje prethodno naučenog učenici na Forms –u ispunjavaju listu procjene „Definicija trigonometrijskih omjera u pravokutnom trokutu“.

Link za suradnju i dijeljenje:

<https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?fragment=FormId%3DFvJamzTGgEurAgyaPQKQkTGfjvSTAARcimBo-zFHJVNUNTBOQkpPSjc0UkdOTTIWNTThRRjRXRVJGMS4u%26Token%3D834cacacb8e54311b6025f59728ba6e4>

Kada učenici ispune listu procjene, nastavnik, obzirom na dobiveni rezultat, provede kroz dijalog kratko ponavljanje slabije usvojenih pojmova.

Aktivnost 2.

Učenici se rasporede u parove tako da je svaki par uz jedno računalo ili tablet. Nastavnik pripremi geogebra aplet i listić sa tablicama (u prilogu) koji učenici ispunjavaju u paru. Očitavaju duljine stranica pravokutnog trokuta pomoću Geogebra apleta zatim pomoću njih računaju vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° zaokružene na dva decimalna mjesta.

Aktivnost 3.

Vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° zapisuju tablično na ploči zbog kasnije usporedbe. Provodi se diskusija uz pitanja:

- 1) Koliku preciznost računanja vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° omogućava ovaj način?

- 2) Kako poboljšati preciznost dobivenih vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° ?
- 3) Postoji li način koji omogućava izračun točnih vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° ?
- 4) Možete li sada provesti računanje vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° tim načinom, te ga opisati?

Aktivnost 4.

Ovisno koji pravokutni trokut učenici navedu kao polazište ($30^\circ - 60^\circ$ ili $45^\circ - 45^\circ$) izračunavaju (u parovima) vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° skicirajući i primjenjujući činjenice o jednakostraničnom trokutu i kvadratu. Učenici ovdje mogu koristiti i udžbenik kao podsjetnik.

Aktivnost 5.

Predstavnici na ploči pokazuju svoj način izračunavanja vrijednosti. U diskusiji treba obuhvatiti oba slučaja $30^\circ - 60^\circ$ i $45^\circ - 45^\circ$.

Aktivnost 6.

Rezultati dobiveni ovom metodom upisuju se na ploču u drugu tablicu. Uspoređuju se rezultati dobiveni objema metodama, diskutira preciznost rezultata, analizira koja metoda daje preciznije rezultate i zašto.

Aktivnost 7.

Za domaću zadaću:

- 1) Odgovorite na pitanje: "Koji način izračuna možemo primjeniti na računanje trigonometrijskih omjera kuta u pravokutnom trokutu bilo koje druge mjere? Obrazložite odgovor."
- 2) Provjerite da li vrijede osnovni trigonometrijski identiteti $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$, $\operatorname{tg} x = \frac{\sin x}{\cos x}$, $\operatorname{ctgx} = \frac{\cos x}{\sin x}$, $\operatorname{tg} x \cdot \operatorname{ctgx} = 1$ za vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° .
- 3) Provjerite da li vrijede svojstva komplementarnosti sinusa - kosinusa, te tangensa - kotangensa vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° . (npr. $\sin 30^\circ = \cos 60^\circ$).

Međupredmetne teme

Ovim aktivnostima učenici kroz rad u paru ostvaruju mnoge ishode međupredmetnih tema od kojih bi navela:

Ikt C.3.1. samostalno provodi jednostavno istraživanje

Ikt C.4.4. samostalno i odgovorno upravlja prikupljenim informacijama

Osr. B.3.2. razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima

Osr. B.3.4. suradnički uči i radi u timu

Pod.B 3.2. planira i upravlja aktivnostima

Uku. A.3.4. kritički promišlja i vrednuje ideje

Uku. D.4/5.2. Ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama, spreman je zatražiti i ponuditi pomoć

Računanje vrijednosti trigonometrijskih omjera

kutova 30° , 45° i 60°

Popunite tablicu vrijednostima duljina stranica (zaokruženih na dvije decimale) pravokutnog trokuta dobivenih iz Geogebra apleta i pomoću kalkulatora izračunajte vrijednosti omjera duljina stranica za odgovarajući kut (zaokruženih npr. na dvije decimale). Za 1. tablicu koristite podatke dobivene iz prethodnog školskog - domaćeg rada.

α	a	b	c	$\frac{a}{c}$	$\frac{b}{c}$	$\frac{a}{b}$	$\frac{b}{a}$
30°							

α	a	b	c	$\frac{a}{c}$	$\frac{b}{c}$	$\frac{a}{b}$	$\frac{b}{a}$
45°							

α	a	b	c	$\frac{a}{c}$	$\frac{b}{c}$	$\frac{a}{b}$	$\frac{b}{a}$
60°							

Ovim putem smo izračunali zaokružene vrijednosti trigonometrijskih omjera kutova 30° , 45° i 60° dobivene mjerenjem duljina stranica i računanjem odgovarajućih trigonometrijskih omjera u pravokutnom trokutu. Zapišimo ih tablično:

	30°	45°	60°
sin			
cos		0.71	
tg			
ctg			

Popunili tablice:

_____ , _____